

# Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/66958,Zolnierze-Niezlomni-Zolnierze-Wykleci-cykl-etiid-filmowych.html>  
24.04.2024, 15:28

## **„Żołnierze Niezłomni. Żołnierze Wyklęci” - cykl etiud filmowych**

**Prezentujemy 20 etiud filmowych przedstawiających żołnierzy polskiego podziemia antykomunistycznego.**

Etiudy powstały we współpracy Instytutu Pamięci Narodowej ze spółką Media Kontakt, przy wsparciu Ministerstwa Obrony Narodowej, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Muzeum Historii Polski oraz Miasta Lublin. Projekt został objęty patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Składające się na serię „Żołnierze Niezłomni. Żołnierze Wyklęci” etiudy w przystępny sposób prezentują sylwetki zarówno tych bardziej, jak i mniej znanych bohaterów podziemia i pomagają widzowi poznać oraz zrozumieć rzeczywistość powojennej Polski ludowej.

### **Józef Franczak „Laluś” (1918-1963)**

**uczestnik wojny obronnej 1939 r., członek ZWZ, AK i WiN, ostatni żołnierz podziemia antykomunistycznego**

### **Andrzej Kiszka ps. „Dąb” (1921-2017)**

**żołnierz BCH, NOW-AK, 8 lat ukrywał się w bunkrze leśnym, aresztowany w 1961 r., skazany na 15 lat więzienia**

### **Zdzisław Broński „Uskok” (1912-1949)**

**walczył w wojnie obronnej w 1939 r., członek POZ i żołnierz AK-WiN, dowódca oddziału partyzanckiego**

### **Władysław Łukasiuk „Młot” (1906-1949)**

**przedwojenny współpracownik polskiego wywiadu, żołnierz ZWZ-AK, dowódca 6. Brygady Wileńskiej AK, zginął w niewyjaśnionych okolicznościach**

### **Stanisław Sojczyński „Warszyc” (1910-1947)**

**żołnierz AK Obwodu Radomsko, twórca i komendant Konspiracyjnego Wojska Polskiego, zamordowany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi**

**Edward Taraszkiewicz „Żelazny” (1921-1951)**

w trakcie wojny pracownik przymusowy w III Rzeszy, po powrocie żołnierz DSZ-WiN, dowódca oddziału partyzanckiego na Lubelszczyźnie, zginął w obławie

**Zygmunt Olechnowicz „Zygma” (1926-początek lat 90. XX w.)**

żołnierz 77 pp. AK pod dowództwem „Ragnera”, następnie adiutant Anatola Radziwonika „Olecha”, aresztowany przez NKWD, skazany na 25 lat łagrów

**Kazimierz Żebrowski „Bąk” (1901-1949)**

uczestnik wojny obronnej w 1939 r., członek SZP-ZWZ, następnie NOW-NSZ-NZW, komendant Okręgu III NZW Białystok

**Jerzy Żebrowski „Konar” (1932-1949)**

syn i adiutant Kazimierza Żebrowskiego „Bąka”

**Czesław Zajązkowski „Ragner” (1917-1944)**

uczestnik wojny obronnej w 1939 r., legendarny dowódca oddziału partyzanckiego na Nowogródczyźnie, zginął w obławie przeprowadzonej przez NKWD

**Ruta Czaplińska ps. „Ewa” (1918-2008)**

ppor. czasu wojny, kierownik Wydziału Łączności Organizacyjnej KG NZW, więzień okresu stalinowskiego

**Antoni Olechnowicz „Pohorecki” (1905-1951)**

ppłk dypl. WP, uczestnik wojny obronnej w 1939 r., członek SZP-ZWZ-AK-DSZ-WiN, komendant 5. i 6. Brygady Wileńskiej AK, aresztowany i skazany na karę śmierci, wyrok wykonano

**Zdzisław Badocha „Żelazny” (1925 - 1946)**

dowódca drużyny, a następnie szwadronu w 5. Brygadzie Wileńskiej AK, zginął w trakcie obławy rażony odłamkami granatu

**Danuta Siedzikówna „Inka” (1928-1946)**

sanitariuszka i łączniczka w 5. Brygadzie Wileńskiej AK, aresztowana przez UB, zamordowana wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w

## Gdańsku

### **Hieronim Dekutowski „Zapora” (1918-1949)**

cichociemny, dowódca oddziałów partyzanckich AK, DSZ i WiN, po ciężkim śledztwie zamordowany w więzieniu na warszawskim Mokotowie

### **Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój” (1925-1951)**

żołnierz NSZ, dowódca legendarnego oddziału NZW operującego na Północnym Mazowszu, zginął w trakcie przedzierania się przez obławę

### **Kazimierz Kamiński „Huzar” (1919-1953)**

oficer rezerwy WP, dowódca oddziałów AK, AKO i WiN, aresztowany wskutek kombinacji operacyjnej UB, skazany w procesie pokazowym na karę śmierci, wyrok wykonano

### **Marian Bernaciak „Orlik” (1917-1946)**

uczestnik wojny obronnej w 1939 r, żołnierz ZWZ, AK, DSZ i WiN, dowódca oddziału partyzanckiego na Lubelszczyźnie, ranny w obławie popełnił samobójstwo

### **ks. Władysław Gurgacz, „Sem” (1914-1949)**

jezuita, po wojnie kapelan Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej, skazany w procesie pokazowym na karę śmierci, wyrok wykonano

### **Anatol Radziwonik „Olech” (1916-1949)**

żołnierz Armii Krajowej, legendarny dowódca polskiego podziemia antykomunistycznego na Kresach, zginął w obławie przeprowadzonej przez NKWD

### **Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” (1910-1951)**

przedwojenny oficer WP, dowódca 5. Brygady Wileńskiej AK, zamordowany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w więzieniu mokotowskim

